

POSUDEK OPONENTA NA DIPLOMOVOU PRÁCI

Jméno diplomanta:	Vojtěch Koždoň
Téma práce:	Aktuální otázky peněžitého trestu
Rozsah práce	49 stran
Datum odevzdání práce:	15.5.2024
Vedoucí diplomové práce:	Doc. JUDr. Jana Tlapák Navrátilová, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomant si za téma své práce zvolil problematiku, která nepatří k častým tématům kvalifikačních prací. Je tomu tak proto, že jde o problematiku poměrně komorního rázu, která nadto prodělala poměrně složitý legislativní vývoj, a rovněž proto, že i v současnosti je zdrojem některých sporných a diskusních problémů. Proto třeba diplomovou práci, věnovanou problematice peněžitého trestu, považovat za aktuální, žádoucí a potřebnou.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody:

Problematika peněžitého trestu je předně náročná na zpracování pramenného materiálu, protože kromě úžeji orientovaných pramenů začasť třeba čerpat i z prací obecněji orientovaných. Náročná je práce ovšem i na vlastní zpracování, protože vyžaduje hlubší znalosti nejen samotného analyzovaného institutu, ale otázek trestání a především trestních sankcí vůbec. Metoda deskripce a kritické analýzy, které diplomant zvolil, odpovídají předmětu práce a vytyčeným cílům.

3. Formální a systematické členění práce:

Diplomant se nejprve věnuje obecným otázkám účelu trestu a vývoje právní úpravy peněžitého trestu na našem území, a to počínaje devatenáctým stoletím až po současnost. Jádrem práce pak jsou kapitoly zabývající se pojmem peněžitého trestu a jeho hmotněprávní a procesně-právní úpravou. Na to navazuje komentovaná analýza statistických dat týkající se peněžitého trestu. Práce pak ústí v návrhy de lege ferenda. Systematika členění práce je proto zcela logická a plně funkční.

4. Vyjádření k práci

Práci lze celkově hodnotit jako zdařilou. Výchozí teoreticky orientovaný výklad o účelu trestu a o teoriích trestání je správný. Základní vývojové mezníky právní úpravy peněžitého trestu jsou rovněž postiženy správně. Výstižně jsou charakterizovány přednosti (relativně nízké finanční nároky, postižení zjištěného motivu, odčerpání zdrojů pro trestnou činnost) i nedostatky (zasažení rodiny a osob blízkých) peněžitého trestu. Záslužně se diplomant zabývá rovněž i spornou otázkou, lze-li peněžitým trestem odčerpat výnos z trestné činnosti v těch případech, kdy nepřichází do úvahy uložení trestu propadnutí věci nebo náhradní hodnoty. Závěr, ke kterému dospívá, lze akceptovat. Přehled podmínek, za kterých lze peněžitý trest uložit, jakož i výklad o způsobu výpočtu „výsledné“ částky, jsou zpracovány přehledně, pečlivě a jsou dostatečně ilustrativní. S diplomantem třeba souhlasit v tom, že existují rozumné důvody pro požadavek, aby rozsudek ve výroku o trestu výslovně uváděl nejen počet a výši denních sazeb, ale i výslednou částku peněžitého trestu. Rovněž třeba přitakat názoru, že vycházejíce ze současné právní úpravy by k přeměně peněžitého trestu na trest odnětí svobody nemělo docházet ještě před pokusem o exekuční vymožení peněžitého trestu. Nicméně současně třeba souhlasit s názorem diplomanta, že pokusy o vymožení uloženého peněžitého trestu zbytečně zatěžují vymáhací aparát (soudní, celní) a vyvolávají zbytečnou a odsouzeným zneužitelnou prodlevu mezi nezaplacením trestu a jeho přeměnou na trest odnětí svobody. Chvályhodná je snaha diplomanta pokusit se identifikovat příčiny změn ve statistice ukládání peněžitého trestu. Pokud diplomant kritizuje nešťastnou a poněkud zmatečnou právní úpravu, umožňující přeměnit nezaplacený peněžitý trest na trest obecně prospěšných prací nebo na trest domácího vězení, je třeba mu v tomto ohledu rozhodně přisvědčit. Návrhy

de lege ferenda, které diplomant přináší a které jsou začasť inspirovány zpracovanou literaturou (zrušení obligatorního vymáhání, stanovit rozpětí denních sazeb pro jednotlivé trestné činy, resp. ekvivalentní počet denních sazeb k délce trestu odnětí svobody, poskytnout metodický návod jak stanovit výši jedné denní sazby, zmírnit přepočet nezaplacených denních sazeb na dny odnětí svobody, konstituovat peněžitý trest jako trest univerzální), jsou přinejmenším hodny odborné diskuse. Patrně jedině, co lze diplomantu vytknout, jsou odkazy na prameny a poznámky pod čarou, kdy při bližším ověření zjistíme, že nezřídka jde jen o odkaz na citaci zákona.

Celkově lze předloženou diplomovou práci s určitostí hodnotit jako zdařilou. Diplomant především prokázal velmi pěknou orientaci nejen v samotné právní úpravě zkoumané trestní sankce, ale rovněž v poměrně reprezentativním okruhu literárních prací a judikatury, které se této problematice meritorně nebo alespoň v obecném rozsahu věnují. Kladem práce nesporně je pečlivost, náležitá hloubka a odborná úroveň zpracování, jakož i velmi dobré vyjadřování a formulování vlastních myšlenek a závěrů. Text práce je zpracován srozumitelně a přehledně. S prameny diplomant pracuje samostatně a efektivně.

Závěr: předložená diplomová práce po obsahové i po formální stránce splňuje požadavky na ni kladené a je způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce byl splněn velmi dobře.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství.	Kritická analýza právní úpravy a názorů prezentovaných v odborné literatuře prokazují samostatný přístup.
Logická stavba práce	Práce má logickou strukturu, počínaje otázkami obecnými, přes meritorní rozbor zkoumaného institutu až po formulaci návrhů de lege ferenda.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Účelné využití poznatků z literárních pramenů a z judikatury. Zastoupeny jsou i práce zahraničních autorů. Veškeré prameny, citace i odkazy jsou důsledně vyznačovány.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka provedeného rozboru zkoumané problematiky odpovídá zaměření a cílům práce.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Z formálního hlediska je text práce zpracován velmi dobře.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň zpracování jsou velmi pěkné.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Výborně.
Otázky k zodpovězení při obhajobě	Zda po roce 1950 na našem území existoval kromě peněžitého trestu rovněž majetkový trest, spočívající v pravidelných měsíčních srážkách z peněžního příjmu odsouzeného?

V Praze dne 22.5.2024

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent